

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 17. juni 2021
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Karen Fowler Lund
Sagsnr.: 2021-0030-6079
Dok.: 1994033

Besvarelse af spørgsmål nr. 1138 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1138 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. maj 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kristian Pihl Lorentzen (V).

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1138 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om sagsbehandlingstiden såvel efterforskningsdelen som sagsbehandlingstiden ved anklagemyndigheden for så vidt angår sager vedr. straffelovens kapitel 19, samt om den nuværende sagsbehandlingstid vil være i strid med EMRK art. 6 om retfærdig og offentlig rettergang inden for rimelig frist, endvidere ligeså med EU-charterets art. 47? I givet fald sagsbehandlingstiden ikke anses at være i strid med EMRK art. 6 eller EU-charterets art. 47, hvad kan i forhold til tidsrammen fra anmeldelse til afslutning på sagsbehandlingstiden ved anklagemyndigheden anses for ret og rimeligt inden for gældende ret?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen af spørgsmålet trukket data fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) over sagsbehandlingstiderne vedrørende sager om straffelovens kapitel 19 (§§ 171-179) fordelt på sagstrinnene anmeldelse til sigtelse, sigtelse til afgørelse af tiltalspørgsmålet samt tiltale til dom i perioden fra den 1. januar 2016 til 29. maj 2021, jf. tabel 1-3 nedenfor.

Tabel 1. Sagsbehandlingstid fra anmeldelse til sigtelse, fordelt på sigtelsesår

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gennemsnit antal dage	210,5	132,2	204,4	175,9	229,0	175,9

Tabel 2. Sagsbehandlingstid fra sigtelse til afgørelse af tiltalspørgsmål, fordelt på år for afgørelse af tiltalspørgsmål

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gennemsnit antal dage	120,7	136,5	191,8	209,9	257,9	220,3

Tabel 3. Sagsbehandlingstid fra tiltale til dom, fordelt på afgørelsesår

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gennemsnit antal dage	194,8	213,4	255,3	261,9	232,9	193,9

Bemærkninger til tabel 1-3:

Opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

Sagstrinnet 'sigtelse til afgørelse af tiltalespørgsmål' omfatter sigtelse til tiltale med retsmøde/tiltale uden retsmøde/udenrettlige bøder/øvrige afgørelser (herunder bl.a. påtaleopgivelser og tiltalefrafald).

"Dom" er opgjort efter seneste afgørelse, hvortil afgørelsen kan være anket i mellemtiden. Derfor er afgørelserne ikke nødvendigvis endelige.

Data er opdateret den 29. maj 2021."

2. Det fremgår bl.a. af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 6, stk. 1, at enhver har ret til en retfærdig rettergang inden en rimelig tid i bl.a. straffesager. Det følger desuden af EMRK artikel 13, at enhver, hvis rettigheder og friheder efter EMRK er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler.

Beregningen af den relevante periode, der skal tages i betragtning ved bedømmelsen af sagsbehandlingstiden i straffesager efter EMRK, begynder på det tidspunkt, hvor der foreligger en anklage for en forbrydelse. Domstolen har defineret begrebet "anklage" som en officiel tilkendegivelse over for en person fra en dertil kompetent myndighed, der indeholder en beskyldning om, at vedkommende har begået en strafbar handling. Fristen vil almindeligvis begynde at løbe fra det tidspunkt, hvor klager anholdes, afhøres som sigtet, eller hvor der rejses tiltale. Den relevante periode slutter, når der foreligger en endelig afgørelse af anklagen eller strafforfølgning afbrydes, jf. Jon F. Kjølbros, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, 5. udgave (2020), side 789 ff.

Ved vurderingen af, om den tidsmæssige udstrækning af sagen er forenelig med kravet om rettergang inden for en "rimelig frist", foretages en konkret vurdering af sagens faktiske omstændigheder. Det kan udledes af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (Domstolen) praksis, at der ved vurderingen af sagsbehandlingstidens rimelighed navnlig inddrages kriterierne

sagens kompleksitet, parternes adfærd og de relevante myndigheders adfærd, herunder navnlig domstolenes. Ved vurderingen af myndighedernes adfærd lægges vægt på sagens betydning for klager. Endelig beror vurderingen på en helhedsbedømmelse af sagen, jf. Jon F. Kjølbro, a.st., side 797.

Der kan ikke opstilles faste grænser for, hvad der forstås ved en ”rimelig frist” efter EMRK artikel 6. Det vil afhænge af en samlet bedømmelse af sagens konkrete omstændigheder, hvorvidt sagsbehandlingstiden må anses for at være rimelig ud fra en vurdering af ovenstående momenter.

Domstolen har fastslået, at der i forbindelse med en krænkelse af artikel 6, stk. 1, som følge af lang sagsbehandlingstid skal være adgang til et effektivt retsmiddel, jf. EMRK artikel 13, der skal forhindre eller standse krænkelsen eller tilkende passende kompensation for den allerede skete krænkelse, jf. Jon F. Kjølbro, a.st., side 1262.

3. For så vidt angår EU’s Charter om Grundlæggende Rettigheder (Chartret) bemærkes det, at Chartrets artikel 47 bl.a. fastslår retten til en retfærdig rettergang inden for en rimelig frist. Det følger endvidere af artikel 47, stk. 1, at enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel. Det følger endvidere af artikel 47, stk. 2, 1. pkt., at enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov.

Det fremgår af de forklarende bemærkninger til Chartrets artikel 47, at bestemmelsens stk. 1 er baseret på EMRK artikel 13, og at bestemmelsens stk. 2 svarer til EMRK artikel 6. Det følger endvidere af Chartrets artikel 52, stk. 3, 1. pkt., at i det omfang Chartret indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved EMRK, har de samme betydning og omfang som i konventionen.

Om Chartrets anvendelsesområde hedder det i Chartrets artikel 51, stk. 1, at det foruden Unionens institutioner mv. er rettet til medlemsstaterne, dog kun når de gennemfører EU-retten. EU-Domstolen har fastslået, at dette led i bestemmelsen skal forstås i overensstemmelse med EU-Domstolens faste praksis, hvorefter de grundlæggende rettigheder, der er sikret ved Unionens retsorden, kan anvendes i alle situationer, der reguleres af EU-retten, men

ikke uden for sådanne situationer, jf. herved f.eks. sag C-617/10, *Åklageren mod Hans Åkerberg Fransson*, pr. 19.

4. Det følger af straffelovens § 82, nr. 13, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at straffesagen mod gerningsmanden ikke er afgjort inden for en rimelig tid, uden at det kan bebrejdes gerningsmanden, jf. bl.a. EMRK artikel 6, stk. 1, 1. pkt.

Rigsadvokaten har i henholdsvis 2019 og 2020 udarbejdet redegørelser om anvendelse af straffelovens § 82, nr. 13, som er oversendt til Folketingets Retsudvalg, jf. bilag 2 og 3 til brev af 20. maj 2020 (Alm. del - bilag 411).

Af bilaget til redegørelsen af 22. januar 2020 er bl.a. følgende afgørelser, som vedrører overtrædelser af straffelovens kapitel 19, refereret:

”Retten i Holbæks dom af 14. november 2019

Formildelse, jf. straffelovens § 82, nr. 13.

Overtrædelse af straffeloven, bedrageri og dokumentfalsk.

Sagsbehandlingstid fra gerningstidspunkt til domfældelse: ca. 1.308 dage.

Byretten idømte tiltalte 4 måneders betinget fængsel. Retten lagde ved strafudmålingen bl.a. vægt på, at forholdene var begået ca. 3½ år før dommen, uden at den lange sagsbehandlingstid kunne tilskrives tiltaltes forhold.

(...)

Retten i Århus’ dom af 29. august 2019

Formildelse, jf. straffelovens § 82, nr. 13 og nr. 14.

Overtrædelse af straffeloven, bedrageri, dokumentfalsk mm.

Sagsbehandlingstid fra gerningstidspunkt til domfældelse: 1.026 dage.

Byretten fastsatte straffen til fængsel i 6 måneder samt en tillægsbøde på 4.500 kr. for diverse færdselslovsovertrædelser. Retten anførte vedrørende straffens udmåling, at 4 måneder af straffen ikke skulle fuldbyrdes bl.a. med henvisning til forholdenes alder og den lange sagsbehandlingstid, der efter det oplyste ikke kunne tilskrives tiltalte. Anklagemyndigheden havde nedlagt påstand om ubetinget fængselsstraf.”

Herudover kan Justitsministeriet henvise til Østre Landsrets dom af 26. februar 2016 i (offentliggjort af SKAT som SKM 2016.398.ØLR). I sagen var

der ud over skattesvig rejst tiltalte for dokumentfalsk af særlig grov karakter ved, at tiltalte bl.a. i 2006 og 2008 havde anvendt falske fakturaer over for SKAT. Der blev rejst tiltale i april 2014. Tiltalte blev idømt en bøde på 260.000 kr. samt fængsel i 6 måneder. Fængselsstraffen blev af landsretten gjort betinget med henvisning til, at sagsbehandlingstiden forud for sagens fremsendelse til byretten, henset til forholdenes afgrænsede karakter, i væsentligt omfang havde oversteget det rimelige. Landsretten henviste til, at dette gælder, selv om der ikke måtte foreligge en krænkelse af EMRK artikel 6, stk. 1.

Med aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 er aftaleparterne blevet enige om at begrænse strafnedsættelse grundet lang sagsbehandlingstid mest muligt inden for rammerne af EMRK.

Endvidere fremgår det af aftalen, at der derfor gennemføres en ændring af straffeloven, så muligheden for strafnedsættelse på grund af lang sagsbehandlingstid, jf. straffelovens § 82, nr. 13, begrænses. Regeringen vil senere i år fremsætte et lovforslag, der indebærer, at der alene skal ske strafnedsættelse, i det omfang det er påkrævet efter EMRK.